

26 milliós támogatás az Anjou-kori oklevéltárra

A kutatás új minősége

Az Anjou-kori oklevéltár újabb nyolc kötetének elkészítésére több mint 26 millió forintot nyertek szegedi kutatók a Széchenyi-terv pályázatán. A munka jelentőségét az adja, hogy annak befejeztével a tudósok nyugodtan kijelenthetik: mindent tudnak Károly Róbert és Nagy Lajos uralkodásának nyolcvanhét esztendejéről.

A magyar történelemben 1301-től 1387-ig tartó Anjou-kor okleveleit tartalmazó kiadványsorozat elkészítésének gondolata az 1970-es években vetődött fel, a munka – a források gyűjtésével – 1983-ban kezdődött. Az oklevéltár első kötete 1990-ben jelent meg, s azóta összesen tizenkét kötet látott napvilágot, kettőt pedig két hónapon belül adnak ki. A kutatást vezető *dr. Kristó Gyula* akadémikus, a Szegedi Tudo-

mányegyetem történészprofesszorának számításai szerint még újabb tizenkét – összesen tehát huszonhat – kötet kiadására van szükség ahhoz, hogy Károly Róbert korának (1301–1342) valamennyi oklevelét feldolgozzák. Ebből nyolc kötet megjelentetését teszi lehetővé az a 26 millió 367 ezer forint támogatás, amelyet a Széchenyi-tervben nemzeti kutatási és fejlesztési programokra meghirdetett idei pályázaton nyert az oklevéltár készítő öttagú munkacsoport. A nyolc újabb kiadvány a tervek szerint három év alatt jelenik meg.

Kristó Gyula professzor mellett *Almási Tibor* és *Piti Ferenc*, a Szegedi Tudományegyetem kutatói, valamint *Blazovich László*, a Csongrád Megyei Levéltár igazgatója és *Géczi Lajos* a levéltár munkatársa vesz részt az oklevelek felderítésében, tanulmányozásában és értékelésében.

Az eddig elkészített tizennégy kötet több mint 10 ezer 500 oklevél regesztáját tartalmazza, s a Károly Róbert-kor hátralévő tizenkét kötetében további 8500-9000 oklevelet gyűjtenek össze a kutatók. – Ezeket nem csak elolvassuk és tartalmilag összefoglaljuk, hanem minden egyes oklevélről teljes szakirodalmi áttekintést adunk, leírjuk, ki és mikor adta ki azokat, elkészítjük a dokumentum kritikáját, vagyis megállapítjuk, hogy hamis vagy hiteles, esetleg mikor hamisították. Külön nyomozást igényel például az, hogy bizonyos oklevelek nem maradtak fenn eredeti formájukban, hanem más iratokban utalnak rájuk – érzékelteti a munka összetettségét Kristó Gyula. Az egyes köteteket részletes személy- és helynévmutató zárja. A Károly Róbert korát összefoglaló huszonhat kiadványt a tervek szerint CD-n is megjelentetik.

– Ez hazai és nemzetközi vonatkozásban is egyedülálló munka, hiszen nem csak Magyarországon, de Európában sincs példa arra, hogy egy adott nemzet történelmének negyvenkét éves periódusáról mindent tudjunk – értékeli az oklevéltár jelentőségét a professzor. – Ezzel első ízben a történetkutatás új minőségét teremthetjük meg, hiszen minden adatot találunk, ettől kezdve már csak rendszerezni kell az ismereteket. Rengeg információval gazdagodnak a rokon tudományok művelői, a nyelvészek, a művészet- és egyháztörténészek, valamint a Kárpát-medencén osztozó országok történetészei is.

A kutatócsoport 2005 után elkezdte a Nagy Lajos-kori oklevelek feldolgozását is, hogy ezzel teljessé váljon az Anjou-kori oklevéltár, amelynek összeállítása 2030 és 2040 között fejeződhet be.

Hegedűs Szabolcs